

вводять людей в стан стресу, а також розуміння того, що війна може знищити все та всіх. Знаходження в постійному стресовому стані обумовлює виснаження адаптаційної захисної системи організму. В першу чергу це стосується людей, які проживають поблизу міст проведення військових дій. Ці люди знаходяться в зоні ризику виникнення соматичних та психічних захворювань, передусім депресивних, тривожних та панічних розладів. У таких умовах також можливе зниження здатності до адекватного, критичного сприйняття ситуації, що може спричинювати непередбачувану, не адаптивну поведінку.

На сьогоднішній день все більша кількість українців вбачає вихід з нинішньої ситуації країни саме через вступ в Європейський Союз, що має супроводжуватися позитивними перетвореннями у всіх галузях буття людей. Водночас українці розглядають вступ до Європейського Союзу не як самоціль, а як засіб гарантування незворотності демократичних досягнень, реформ на основі ліберальних цінностей. Європейські технології, наука, суспільний розвиток, гарантії прав людини – все це має стати надбанням нашої держави. Приєднання до здобутків високорозвинутої європейської цивілізації зможе забезпечити Україні безпеку, стабільність та благополуччя.

Розглянуті проблеми суспільства обумовлюють необхідність визначення психологічних засад вирішення їхніх наслідків з метою збереження психічного здоров'я громадян. Серед напрямів перспективних досліджень вбачається доцільним проведення моніторингу емоційних станів людей під впливом стресових чинників та розроблення відповідної системи засобів психологічної допомоги.

Гендерні особливості спрямованості студентської молоді

Сила Д.В., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: доктор психологічних наук, професор *Хохліна О.П.*

Спрямованість розглядається як підструктура, що найповніше презентує особистість; вона є системоутворюючою властивістю особистості, яка визначає її психічний склад. Спрямованість особистості – це система спонук, яка визначає вибірковість відношень та активність людини. Вона є соціально зумовленою і формується у процесі виховання і самовиховання під впливом як безпосередніх так і опосередкованих соціальних відносин, особливостей суспільно-економічного та політичного розвитку держави.

На теоретичному етапі дослідження вивчення праць Л.І. Божович, Б.І. Додонова, О.М. Леонтьєва, О.В. Лішина, Б.Ф. Ломова, В.М. Мясищева, А.В. Петровського, О.С. Прангішвілі, С.Л. Рубінштейна, Д.І. Фельдштейна та ін. показало, що більшість дослідників провідною характеристикою особистості вважають саме спрямованість. Основними складовими спрямованості є потреби та мотиви, ціннісні орієнтації, рівень домагань, перспективи та цілі особистості та ін. Залежно від того, які мотиви в діяльності та поведінці відіграють домінуючу роль, розрізняють такі види спрямованості:

– Особистісна спрямованість характеризується переважанням у

людини мотивів, спрямованих на забезпечення особистого благополуччя.

– Суспільна спрямованість зумовлена переважанням мотивів, спрямованих на забезпечення успіху в спільній справі.

– Ділова спрямованість відображає переважання мотивів, які породжені діяльністю і зорієнтовані на неї.

Потреби, мотиви, ціннісні орієнтації, життєві цілі та плани, інтереси, ідеали, світогляд, переконання, потяги, бажання та установки значною мірою різняться у чоловіків та жінок. Ця відмінність охоплена таким поняттям як гендерні особливості. Гендер (грец. *genos* – рід, походження) – це соціальна конструкція, яку використовують для характеристики статевих особливостей поведінки та побудови соціальних стратегій. Таким чином, поняття «гендер» впливає на визначення спрямованості особистості. Виявлення у людини тих чи інших домінуючих потреб, мотивів, цінностей може допомогти нам визначити її спрямованість, але не завжди її приналежність до жіночої або чоловічої статі.

На емпіричному етапі, для вивчення гендерних особливостей спрямованості студентської молоді використовувалася стандартизована психологічна методика, а саме методика діагностики спрямованості особистості Б. Басса. Для обробки емпіричних даних використовувався їх кількісний та якісний аналіз. Дослідною роботою було охоплено 40 студентів другого курсу Національної академії статистики, обліку та аудиту, які навчаються за спеціальністю «Облік та аудит».

У результаті проведеного дослідження було отримано кількісні дані щодо гендерних особливостей спрямованості студентської молоді. Табличні дані свідчать, що переважна більшість досліджуваних як жіночої (45%), так і чоловічої (45%) статі наділені таким видом спрямованості особистості, як ділова. На другому місці у тих і інших виявилася особистісна спрямованість, однак у дівчат кількісне значення її прояву переважає, порівняно з хлопцями (35% проти 30%). Найменший відсоток досліджуваних має суспільну спрямованість, але кількісне значення тут переважає у юнаків (25% проти 20%) (див. рис.1).

Рис. 1. Дані про гендерні особливості спрямованості студентської молоді

Таким чином, результати аналізу даних стали підставою для висновку: ієрархія видів спрямованості у студентської молоді не має гендерних відмінностей: ділова → особистісна → суспільна. Більшість досліджуваних жіночої та чоловічої статі мають ділову спрямованість. Певні гендерні особливості виявлено лише щодо кількісних значень прояву особистісної та суспільної спрямованості: у дівчат відносно особистісної спрямованості ці значення переважають над значеннями хлопців; у суспільній спрямованості дані юнаків більш виразні, ніж у дівчат.